

תאריך: כ"ט בתמוז התשע"ז
23 ביולי 2017

אל: פרקליט המדינה, מר שי ניצן

הנדון: בקשת יאח"ה להיתר האזנה לשיחות אגב אורחא עם ח"כ

כללי

1. המדובר בבקשה להיתר האזנה לשיחות אגב אורחא של יעדי ההאזנה משה יוסף, שפי ששון וארז מוסאצ'ו עם ח"כ דוד ביטן (סה"כ 274 התקשרויות), וזאת במסגרת חקירת עברות שוחד, מרמה והפרת אמונים, החל בתקופה בה שימש ח"כ ביטן כסגן ר' עיריית ראשון לציון ויו"ר ועדת התכנון והבנייה בעיר ועד היום.
2. המואזנים בפרשה הם מקורבים לח"כ ביטן, וקיים לגביהם מידע על קשרים פליליים לדמויות נוספות בעיריית ראשון לציון, לרבות לראש העיר דב צור.
3. האמור במזכר מבוסס על הבקשה, חומרי הגלם בבסיס הבקשה וכן על שיחותיי תנ"צ כורש ברנור ר' יאח"ה; סנ"צ לילית טייבר ר' המפלג; רפ"ק מאיה הראל קצינת ההערכה; ליאת בן ארי; וציפי גז, הפרקליטה המטפלת.
4. כזכור, פתיחת שיחות אגב אורחא עם חברי-כנסת מוסדרת בסעיף 7א לחוק האזנת סתר, אשר זו לשונו:

- 7א. (א) נקלטה במסגרת האזנת סתר כדין לפי סעיפים 6, 7 או 9א(א)(2), שיחה עם חבר הכנסת, תופסק, מיד עם היוודע למאזין שמדובר בחבר הכנסת, הקשבה לה, ולא ייערך תמליל שלה; חומר ההקלטה יועבר לעיונו של השופט שנתן את ההיתר.
- (ב) השופט שנתן את ההיתר, ובהעדרו שופט מוסמך אחר כאמור בסעיף 6א(א), רשאי להאזין להקלטה או להורות על עריכת תמליל ולעיין בו.
- (ג) מצא השופט, כי חומר ההקלטה כולל חומר הדרוש למטרות שלשמן ניתן להיתר האזנת סתר לפי סעיף 6א(א), וכי הצורך בגילוי החומר לשם כך עולה על החשש לפגיעה ביכולתו של חבר הכנסת למלא את תפקידו, יורה על העברתו של חומר זה בלבד למבקש, בדרך שתיקבע; השופט יורה על אופן הטיפול ביתרת חומר ההקלטה.

שיחות חסויות
שנקלטו בדרך אגב
(תיקון מס' 2)
תשס"ה-2005

5. עניינה של הפרשה בחשד לכך שחבר הכנסת דוד ביטן קיבל שוחד מקבלנים ויזמים, בין היתר בדרך של כיסוי חובותיו לשוק האפור, וזאת בתמורה לקידום אינטרסים של אותם קבלנים ויזמים בעיריית ראשון-לציון, שבה שימש ח"כ ביטן כסגן ראש העיר ויו"ר הוועדה לתכנון ובנייה בטרם נבחר לכנסת.

החשדות נגד יעדי ההאזנה – משה יוסף, שפי ששון וארז מוסאצ'ו – ונגד חבר הכנסת ביטן

6. בשנים 2015-2016 הצטבר מידע מודיעיני נגד ח"כ דוד ביטן, בנוגע למעורבותו בעברות שוחד בעת ששימש כסגן ראש עיריית ראשון-לציון וכיו"ר הוועדה לתכנון ולבנייה. על פי החשד, ביטן קיבל שוחד מבעלי אינטרסים, באמצעות המתווך **משה יוסף**, ובתמורה למתן הטבות והקלות מכוח תפקידו בעירייה.

7. המתווך **משה יוסף** מוכר למשטרה כמקורב לארגון הפשיעה ג'רושי. כך, למשל, עדנאן ג'רושי ממשפחת ג'רושי מבקש ממשה יוסף לקדם באמצעות חבר הכנסת מינוי של קאדי מיפו למשרת קאדי בבית הדין השרעי בירושלים. לדברי משה יוסף, חבר הכנסת מודע לכך, שנושא מינויים הינו דבר רגיש ואמר שכשהוא מבקש אנשים מבינים את המשמעות. לציין כי מידע מודיעיני מוקדם יותר הצביע על משה יוסף כגורם הפועל כפרונט-מן של משפחת ג'רושי לקידום ענייניהם מול עיריית ראשון-לציון.

8. על פי מידע מודיעיני, **משה יוסף** וחבר הכנסת סייעו לחברת שפיר בהקמת מפעל בטון בראשון-לציון בתמורה לשוחד. כן פעלו השניים לקידום הקמה של תחנת דלק על כביש 431 על רקע שוחד שקיבל חבר הכנסת באמצעות משה יוסף.

9. בנוסף, בתאריך 3.5.2017 שודרה כתבת תחקיר על אודות חבר הכנסת ביטן בתוכנית "המקור" בערוץ 10 ועל אודות חובותיו הכספיים שהובילו אותו לגורמי השוק האפור. **משה יוסף** משוחח עם העבריין גל יוסף (אין קשר משפחתי), וגל יוסף אומר "אין חוב כי הרי אני שילמתי שמה...". מה שמחזק כי חובותיו של ביטן בעבר כוסו בידי גורמים עברייניים.

10. ועוד, על פי מידע מודיעיני, **שפי ששון** סייע לחבר הכנסת להיחלץ מחובותיו הכספיים הרבים לשוק האפור, ובתמורה מסייע חבר הכנסת במתן היתרים ומניעת אכיפה לתחנות דלק בבעלותו של ששון בראשון-לציון, וכן הוא פועל לקידום הקמת בית מלון צמוד לחוף הים של ראשון-לציון. בנוסף, דרש ששון מחבר הכנסת להעסיק את קרוב משפחתו כעוזרו הפרלמנטרי. חלק מהסיוע הכספי שהעניק שפי ששון לח"כ ביטן – מקורו בכספים של שוני גבריאלי, אשר בתמורה דרש לסדר לכלתו דאז, לימור ברזילי, תפקיד בעירייה.

11. כמו כן, מהאזנות הסתר ל**משה יוסף** ו**שפי ששון** עולה כי השניים מרבים לשוחח עם גורמים שונים הזקוקים לסיוע מחבר הכנסת, והם נתפשים אצל הפונים כמתווכים להשגת טובות מחבר הכנסת.

12. חלק מהגורמים הפונים אל **משה יוסף** הוחשדו בעבר, על בסיס מידע מודיעיני, כמי שכיסו את חובותיו של חבר הכנסת ושילמו לו שוחד כדי לקדם פרויקטים בעיריית ראשון-לציון, כאשר חבר הכנסת שימש כסגן ראש העיר. כך, למשל, נגד הקבלן וחבר מועצת עיריית בת-ים לשעבר, דוד שעה, ישנן ידיעות מודיעיניות המעלות כי הלה נתן שיקים לכיסוי חובותיו של חבר הכנסת בשוק האפור.

13. אשר לחשדות בנוגע ל**ארז מוסצ'ו**, והיחס בינם לבין ח"כ ביטן, כאן הזיקה רחוקה יותר. קיים מידע מודיעיני ולפיו ארז מוסצ'ו, מסעך ואיש עסקים, מתווד בשוחד בין בעלי עניין מול בכירי עיריית ראשון-לציון. עיקר החשד נוגע לקרבתו של מוסצ'ו לראש העיר, דב צור, אולם מידע מתקופת כהונתו של ביטן כסגן ר' העיר, הצביע על כך שקבלנים יודעים שכדי להשיג אישורי בנייה בעיר, עליהם לעבור דרך ארז מוסצ'ו, כדי להבקיע מול סגני ר' העיר כדוגמת דוד ביטן וציון כהן, וכי מוסצ'ו מקיים עמם קשרים הדוקים. כן ידוע כי מוסצ'ו מעניק הנחות מפליגות לכל אישיות בכירה במסעדתו "סוהו", ובין היתר סועדים שם בקביעות ר' העיר דב צור, ר' עיריית רמלה וכן ח"כ ביטן.

14. ב-9.7.2017 נגבתה הודעה מיוסף לוי, שאף התראיין בתחקיר שנערך בתוכנית "המקור" על ח"כ ביטן. במהלך ההודעה מסר יוסף לוי כי חברו בני שלום סייע לח"כ ביטן בכיסוי חובותיו לשוק האפור, ובתמורה קבלנים שונים שביקשו לשחד את חבר הכנסת, עוד מהזמן שבו שימש כסגן ר' עיריית ראשון-לציון ואף לאחר שמונה לח"כ, היו מעבירים תשלומים לבני שלום (כדי לפדות את חובו של ח"כ ביטן לבני שלום). יובהר כי הודעה זו אינה נוגעת לשלושת יעדי ההאזנה, אלא לחשדות נגד חבר הכנסת עצמו, אולם מדובר בראיה ממש ולא במידע מודיעיני, ומכאן חשיבותה.

ניתוח הבקשה הנוכחית

15. קיים חשד ברמה מספקת לשלב בו אנו מצויים נגד חבר הכנסת, לכך שקיבל כספים שלא כדין לצורך כיסוי חובותיו לשוק האפור, ולצורך קידום ענייניהם של קבלנים וזמים שונים. אומנם לצורך פתיחת שיחות אגב אורחא עם חבר הכנסת, החוק אינו דורש כי חבר הכנסת עצמו יהיה מעורב בעברה, אולם נוכח רגישות העניין, המדיניות שגובשה על-ידי י.מ. ופ.מ. היא שדרוש כי חבר הכנסת יהיה חשוד בעצמו, ולא רק יעד ההאזנה. מכול מקום, דרישת החשד מתמלאת במקרה זה.

16. במסגרת ניתוח הבקשה שבפניי, בחנתי שתי שאלות: **האחת**, האם ניתן לראות במצב שלפנינו משום האזנה לשיחות עם חבר כנסת שנקלטו "בדרך אגב", או שמא בשל החשדות שעלו נגד חבר הכנסת במקור, לפני תחילת ההאזנה, והעובדה שהוא עומד במוקד הפרשה הנחקרת – לא הופכת את המצב שבפנינו להאזנה שאינה אגבית ואינה אקראית, ועל כן אסורה לכאורה, לחבר הכנסת? השאלה **השנייה**, היא האם בהינתן שמותר עקרונית לפתוח את השיחות עם חבר הכנסת, מן הראוי לאשר את פתיחתן של כל השיחות שנקלטו עמו, או שמא שיש לצמצם את היקף השיחות המותרות בפתיחה, לפחות בשלב זה.

17. בכל הנוגע לשאלה הראשונה :

א. התרשמותי היא התקיימה הצדקה להאזנת הסתר לשלושת המואזנים בפרשה – משה יוסף, שפי ששון וארז מוסאצ'ו, כחשודים העומדים בפני עצמם, ולא רק כ"מובילים" לחבר הכנסת. הטעמים לעצם ההאזנה אליהם עומדים בפני עצמם גם אם ננתק את הפוטנציאל שיש בהאזנה להפליל את חבר הכנסת.

ב. לשונו של סעיף 7א(א) לחוק האזנת סתר (ר' לעיל), להבדיל מכותרתו, אינה משתמשת במונח "בדרך אגב", אלא מדברת על קליטת שיחה עם חבר כנסת במסגרת האזנת סתר שנערכת כדין. מכאן, שאין למעשה דרישה ל"הפתעה" מצד מבצעי ההאזנה, ויכול שהם יעריכו מראש שהאזנת הסתר תכלול שיחות עם חבר הכנסת, ובלבד, שהבחירה ביעדי ההאזנה לא נועדה לעקוף במכוון את מגבלות ההאזנה לחבר הכנסת ולא נולדה בשל צורך זה.

18. בכל הנוגע לשאלה השנייה :

א. הבקשה היא לפתיחת 270 שיחות של שלושת יעדי ההאזנה עם חבר הכנסת. המדובר בבקשה גורפת לפתיחת כל השיחות שנקלטו עם חבר הכנסת. לא ניתן לצפות ששופט יאזין בעצמו לכל השיחות האמורות, ועל כן הוא יאלץ להנחות את המשטרה להקשיב לשיחות ולתמללן.

ב. הסבירות לחשיפה אל שיחות שאינן נוגעות לעברות, מעבר לשיחות שאולי תקשורנה את חבר הכנסת לעברות – גבוהה. זאת נוכח העובדה ששלושת יעדי ההאזנה מוגדרים כמקורבים לחבר הכנסת, וייתכן בהחלט שהקשרים הם (גם) על רקע פעילותו הפוליטית של חבר הכנסת. זאת, להבדיל, למשל, ממצב בו יעד ההאזנה היא למשל אשתו של חבר הכנסת, שאז הסבירות לחשיפה אל תכנים שבליבת החסינות הפרלמנטרית – נמוכה, ואילו הפגיעה העודפת היא במישור הפרטיות, כבכל האזנת סתר, אך ללא האלמנט הייחודי של הפגיעה בחסינות.

ג. אזכיר כי במסגרת פרשות שונות שנחקרו בעבר – פרשה 242, פרשת בל"ד ופרשת התעשייה האווירית – גם כן נפתחו שיחות אגב אורחא עם חברי כנסת. בשלוש פרשות אלה הוחלט על פתיחה מדורגת של השיחות: לפי טווחי מועדים רלוונטיים או לפי תבחינים אחרים של פוטנציאל רלוונטיות של השיחות.

ד. לא למיותר לציין עוד, כי שיחות שלא תתבקש פתיחתן – אינן יורדות לטמיון, ועם ההעמקה בחקירה, התבססות החשדות ועיבויים, ניתן יהיה כמובן לפנות בבקשה חוזרת לפתיחה של עוד שיחות.

19. לציין כי עמדת ר' יאח"ה היא כי אין מקום לפתוח את השיחות באופן מדורג, וכי יש לפתוח את כולן.

סיכום והמלצות

20. המלצתי היא לקבוע כי המשטרה תהיה רשאית, עקרונית, לפנות בבקשה לפתוח שיחות אגב אורחא עם חבר הכנסת, אולם יהיה עליה להציב קריטריון רלוונטיות מצמצם לגבי שיחות מסוימות מתוך מכלול השיחות, ולגביו, לפחות בשלב ראשון, תותר הפנייה לבית-המשפט בבקשה לפתיחתן של השיחות.

21. כדוגמאות לקריטריונים של רלוונטיות שלפיהם ניתן יהיה לסנן את השיחות, ניתן לציין את הנסיבות הבאות:

א. בעמדת ההאזנה למשה יוסף נקלטה שיחה של משה יוסף עם מנהל אגף הגבייה בעיריית ראשון לציון, בה יוסף מבקש להסיר את העיקול הרובץ על דוד שעיה, קבלן וחבר מועצת עיריית בת-ים לשעבר אשר נקלע לחובות. יוסף מציין בשיחה שהוא פועל על דעת או בשליחותו של חבר הכנסת. ערב קודם לשיחה זו, נקלטה שיחה בין משה יוסף לבין חבר הכנסת ועל כן ניתן לקבוע כי שיחה זו בעלת פוטנציאל רלוונטיות גבוה יותר.

ב. בעמדת ההאזנה למשה יוסף נקלטו שתי שיחות בינו לבין ארז מוסאצ'ו מתאריך 5.5.2017, שבהן שואל מוסאצ'ו את משה יוסף אם אפשר לקבוע, ומשה יוסף עונה לו שטרם דיבר "איתו". מייד לאחר מכן נקלטו שלוש התקשרויות בין משה יוסף לחבר הכנסת, שתיים מהן למשך מספר דקות, ולאחריהן שוב שיחה בין משה יוסף לארז מוסאצ'ו, בהן אומר משה יוסף כי דיבר "איתו" ו"הוא" רוצה לחשוב. ניתן לקבוע כי שלוש ההתקשרויות הנ"ל בין משה יוסף לחבר הכנסת – ראויות לפתיחה, וייתכן אף ששיחות שהתקיימו ביממה שלאחר מכן (ככל שהתקיימו), תהיינה גם הן בעלות פוטנציאל רלוונטיות גבוה יותר.

ג. בעמדת ההאזנה למשה יוסף נקלטה שיחה של יוסף עם מזכירתו של סגן ר' העיר, יוסי חממי. על פי הערכת המשטרה, עניינה של השיחה נוגע לעסקה אפשרית לרכישת נכס של מקורבו של משה יוסף, גידי אלטמן. בעת קביעת הפגישה מנחה משה יוסף את המזכירה לקשר בין יוסי חממי לבין חבר הכנסת, כדי שחבר הכנסת "יסביר לחממי בלילה היום". משה יוסף מציין עוד שחבר הכנסת "יודע" וכי הוא "מחכה לטלפון מיוסי". ניתן לקבוע ששיחות של משה יוסף עם חבר הכנסת בסמוך לפני שיחה זו וכן בסמוך לאחריה – הן בעלות פוטנציאל רלוונטיות גבוה יותר, שכן ייתכן והן כוללות התייחסות להנחיות שנותן חבר הכנסת בנושא קידום עסקה בה מעוניין משה יוסף, וזאת דרך "הפעלה" של סגן ר' העיר, יוסי חממי.

ד. בעמדת ההאזנה למשה יוסף נקלטה שיחה של יוסף עם ראש עיריית ראש"צ, דב צור, ובה שואל צור את יוסף "האם השמן התקדם במשהו על מה שדיברו", כאשר הכוונה ב"השמן" היא לחבר הכנסת, ומשה יוסף משיב שלא התקדם כלום. ככל שהתבצעו שיחות בין משה יוסף לחבר הכנסת בסמוך לאחר אותה שיחה, ייתכן בסבירות גבוהה יותר שעלה עניין פנייתו של ראש העיר (שאף נגדו עולים חשדות לעברות שחיתות שלטונית) למשה יוסף.

22. מוצע אפוא שהמשטרה תערוך סינון לגבי שיחות שניתן להצביע על קריטריון רלוונטיות לגביהן, וסינון זה יובא לאישור, ועל בסיסו יינתן אישור י.מ.פ.מ. לפנייה לבית-המשפט. יצוין עוד כי על פניו, ברמה קטגורית, פוטנציאל הרלוונטיות לגבי השיחות בין ארז מוסצ'ו לבין חבר הכנסת, להבדיל מהשיחות בין משה יוסף ושפי ששון לבין חבר הכנסת – נמוך יותר, כיוון שעל פי התמונה שהונחה בפניי, עיקר החשד נגד מוסצ'ו נוגע לקשריו עם ר' עיריית ראשון-לציון המכהן.

חיים ויסמונסקי